

Ugglor

Den franske tecknaren Grandville (1803-47) var specialist på att sammansmälta människors och djurs gestalter. Hans bilder är en visuell motsvarighet till litteraturens fabler, där djur används för att illustrera mänskliga egenskaper och beteenden. Att Rydbergs besynnerlige bibliotekarie fått en ugglenatur är uppenbart både av hans utseende ("mycket rikt, något rödbrunt hår ... Min vanliga dräkt består af gula tofflor och en nattrock i brun färgton med mörka fjäderlika skugg-

ningar på. Jag nyttjar glasögon, hvars glas äro kretsruna och kanske större än de behöfde vara”) och av hans intresse för det ugglepar som är hans närmaste grannar. Anknytningen till fabelgenren signaleras också av att *Phædri Fabulæ* finns med i listan över huvudpersonens latinska lektyr. Hur Rydbergs fragmentariska fabel skulle ha utvecklats kan man bara spekulera om, vilket är precis vad jag (helt ovetenskapligt) här håller på med att göra. Ugglan är förstås av gammal hävd bibliotekariernas totemdjur, förknippad med boksynthet och (i bästa fall) vishet. Vilket i sin tur är en följd av dess roll som symbol för den ”strålögda” gudinnan Pallas Athena. Hade Rydberg tänkt följa upp det Athenska spåret? En antydning om det ges av att bibliotekariens litteraturlista även innehåller *Atticus*, en titel som på svenska blir just ”Athenaren”. Vidare är ugglan ett emblemiskt nattdjur: den ”flyger om natten”. Man kan misstänka att bibliotekariens toddyfortäring var avsedd som nedräkning till en nattlig flykt som i efterhand skulle kunna tolkas som en dröm (litterär allusion: *Somnium Scipione*, ”Scipios dröm”), och att ingången till denna dröm skulle bli hans kvällsläsning (*Luftseglarne*). Samt att det var i anslutning till denna flykt eller luftsegling som han skulle få tillfälle att möta sin motpol, den besynnerlige poeten. Resten överlåter jag åt läsaren att dikta själv.

TORE LUND

Ugglan på sid. 37 förekommer på ett athenskt mynt. Inte heller den gör några anspråk på att delta i den vetenskapliga diskursen.